

Monmouthshire Select Committee Minutes

Meeting of Pwyllgor Dethol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus held at Remote Meeting on Dydd Iau, 19eg Tachwedd, 2020 at 2.00 pm

Councillors Present

County Councillor T.Thomas, (Chairman)

County Councillors: D. Batrouni, S. Howarth, R.Roden, J.Treharne, P.A. Fox,

Also in attendance County Councillors: M. Powell, A. Webb, M.Groucutt, R. Harris, R. Edwards, B. Strong, A.Davies, D. Evans, L.Brown, S. Woodhouse, P. Jordan, P. Murphy, R.J.W. Greenland and J.Pratt

Officers in Attendance

Frances O'Brien, Prif Swyddog, Menter
Matthew Gatehouse, Pennaeth Polisi a
Llywodraethiant

Sharran Lloyd, LSB Development Manager
Judith Langdon, Arweinydd Cymunedau a Datblygu
Partneriaeth

Hazel Ilett, Rheolwyr Craffu

APOLOGIES: County Councillors L.Dymock and P.Pavia

1. I ethol Cadeirydd.

Enwebwyd y Cynghorydd Tudor Thomas gan y Cynghorydd Batrouni ac eiliwyd gan y Cynghorydd Treharne.

2. Datganiadau o Fuddiant

Nid oedd buddiannau i'w datgan.

3. Fforwm Agored i'r Cyhoedd

Nid oedd unrhyw aelodau o'r cyhoedd yn bresennol.

4. Gweithio Rhanbarthol: Ymgynghoriad y Cyd-bwyllgor Corfforaethol.

Rhoddodd y Prif Weithredwr Paul Matthews gyflwyniad byr. Cyflwynodd Frances O'Brien a Matthew Gatehouse yr adroddiad, a chyflwynwyd cyflwyniad. Atebodd Matthew Gatehouse a Paul Matthews gwestiynau'r cynghorwyr.

Her:

Gall CJs bennu eu cyllidebau eu hunain, eu gweithdrefn bleidleisio, eu proses graffu; gallant ddweud wrth gynghorau beth maen nhw ei eisiau ar gyfer eu swyddogaethau eu hunain; maent wedi'u hindemnio'n gyfreithiol - felly byddai'n rhaid i gynghorau godi'r bil pe bai rhywun yn eu herlyn; gallant ofyn am bwerau ychwanegol; maent eisoes wedi pennu eu haelodaeth, eu haelodaeth yn y dyfodol ac aelodaeth yr is-bwyllgorau. A yw'r datganiadau hyn yn gywir?

Ydyn. Mae llawer iawn o hyblygrwydd a phwerau wedi'u breinio o fewn y CJC ei hun. Mae'r CJC hwn wedi'i sefydlu gyda 10 cynrychiolydd sy'n cael eu hethol yn lleol - felly mae'n cynnwys y 10 arweinydd awdurdod lleol. O ran y penderfyniadau hynny, mae'n rhaid i'r CJC eu gwneud. Dyma un o'r rhesymau dros y cworwm uwch, gan sicrhau na ellir gwneud penderfyniadau ar sail nifer fach o fynychwyr. Er enghraifft, mater cyllid: rydym wedi cael Prifddinas-Ranbarth Caerdydd ers 4 blynedd, yr ydym wedi rhoi arian i weithredu ynddo - mae hyn yn debyg i sut y bydd y CJC yn gweithredu. Bydd y cyngor yn sicrhau bod cyllid ar gael i ddiwallu anghenion y CJC; yna bydd yn gwneud penderfyniadau o fewn y fframwaith cyllidebol hwnnw. Ydy, mae'r CJC yn penodi ei bwyllgorau ei hun. Rhaid iddo sefydlu pwyllgor craffu. Nid yw'n dileu'r ffaith y byddai'r arweinydd, fel cynrychiolydd, yn atebol yn ôl i'r cyngor, ac y gall yr awdurdodau lleol unigol graffu ar y CJC.

Yn realistig, pwy sy'n mynd i godi pryderon yn erbyn eu harweinydd eu hunain - o unrhyw grŵp gwleidyddol - os gall yr arweinydd hwnnw ddefnyddio ei bwerau gwleidyddol ei hun i sicrhau nad ydyn nhw'n gofyn cwestiynau lletchwith? Mae'n ymddangos bod y strwythur yn torri'r gwrthwynebiad oddi wrth unrhyw un o'r cynghorau.

Mae gan y cyrff hyn lawer o bwerau dirprwyedig sy'n cael eu trosglwyddo iddynt oherwydd y rheoliadau hyn a'r hyn a fydd yn dilyn. O ran y pwerau sydd wedi'u breinio yn y CJC i gyflawni'r swyddogaethau hyn, mae'n gywir dweud bod ganddynt lawer o bwerau, ac nid yw'n ofynnol i'r arweinwyr ddod yn ôl i'w cynghorau ar benderfyniadau unigol. Maent yn gweithredu o dan bwerau dirprwyedig.

O ran cael eu dwyn i gyfrif, a oes rhaid i'r arweinwyr wneud adroddiad blynyddol i'w cynghorau neu unrhyw beth felly?

Oes, bydd yn rhaid iddyn nhw wneud adroddiad blynyddol. Maent yn rhwym i'r un cyfrifoldeb ag mewn prif gynghorau h.y. mae'r cyngor hwn yn derbyn adroddiad

bob mis Hydref ar yr amcanion. Bydd y CJC yn ddarostyngedig i'r un darpariaethau o ran trefniadau ar gyfer perfformiad a chyllid â chynghorau eraill.

Mae'r pryderon hyn yn ymatebion da i'r ymgynghoriad hwn. Mae arweinydd cyngor yn mynd â'r pwerau y mae cyfansoddiad y cyngor yn dewis eu rhoi iddynt i'r CJC. Felly mae sgwrs i'w chael ar lefel cyngor am yr hyn y mae'r cyfansoddiad yn ei roi. Nid yw wedi cael ei benderfynu eto beth fydd y craffu yn ei gynnwys. Er enghraifft, gwnaethom ddewis gyda'r Gwasanaeth Cyflawniad Addysgol na fyddem yn mynd am bwyllgor craffu Gwent fwyaf; penderfynodd y cynghorau sofran y byddent yn craffu ar y swyddogaeth honno eu hunain - rydym yn parhau i wneud hyn trwy ein pwyllgor PPhl. Mae gennym gyfle yn ymateb ymgynghoriad y cyngor i dynnu sylw at y pryderon hyn a phwysleisio'r meysydd sy'n bwysig iawn yn ein barn ni - mae'r crynhoad pŵer yn debygol o fod yn un o'r rhai amlycaf.

Mae'n ymddangos bod hyn yn mynd i symud ymlaen beth bynnag, a'r cyfan y gallwn ei wneud yw ymateb iddo. A ellir egluro'r broses o ran sut rydym wedi cyrraedd y pwynt hwn?

Cafodd y Mesur Llywodraeth Leol ac Etholiadau ei gymeradwyo gan y Senedd ddoe. Fel darn o ddeddfwriaeth, mae ar ei ffordd i gydsynio Brenhinol (sy'n debygol o gael ei roi yn y Flwyddyn Newydd.) Dim ond un bennod yn y bil yw CJC's. Gofynnir i chi roi sylwadau neu gyfrannu at y rheoliadau, yn hytrach na'r ddeddfwriaeth, a fydd yn sail i sut mae CJC's yn gweithio. Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo y bydd y rheoliadau hynny'n cael eu cyd-gynhyrchu â llywodraeth leol - dyna'r sgwrs yr ydych chi a'r cyngor yn cael eich gwahodd iddi.

Bydd y rheoliadau hynny'n cael eu gosod yn gynnar yn y Flwyddyn Newydd.

Felly, mae'n wir, nid ydych yn effeithio ar y ddeddfwriaeth. Ond mae'r cyngor wedi darparu 2 ymateb ymgynghori i'r ddeddfwriaeth - yn ystod hyn, cytunwyd fel cyngor nad ydym yn awyddus ar CJC's, am y rhesymau yr ydym yn eu clywed heddiw. Fel cyngor, rydym wedi cynnig ein barn. Mae Llywodraeth Cymru wedi eu hystyried, ac wedi penderfynu bod CJC's yn symud ymlaen, ond yn rhoi rhywfaint o sail inni benderfynu sut y byddant yn gweithio.

O ran pŵer cyfansoddiadol, a yw hynny'n golygu pe byddem yn hoffi i'n cynrychiolydd wneud pethau mewn ffordd wahanol, a fyddem yn ail-ysgrifennu rhywbeth yn ein cyfansoddiad ein hunain? Onid oes gan y CJC ei gyfansoddiad ei hun?

Bydd y rheoliadau drafft hyn yn nodi'r ffaith y gall CJC's esblygu'n wahanol mewn gwahanol ardaloedd (e.e. gogledd a chanolbarth Cymru.) Gan feddwl am ein man cychwyn, gyda Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd ar waith, bydd yn wahanol iawn i'r cytundeb twf sydd yn lle yng ngogledd Cymru. Yn yr ymgynghoriad, gellir rhoi

sylwadau ar y mathau hynny o hyblygrwydd. Felly mae cryn dipyn eto i'w benderfynu ac i'w drafod rhwng cynghorau unigol a'r CJC.

A yw cael cynllun Trafnidiaeth Ranbarthol yn golygu na fydd ACDC yn bodoli mwyach?

Bydd y CJC yn ymgymryd â'r swyddogaeth drafnidiaeth strategol. Nid yw hynny'n golygu y bydd yn delio â phob manylyn gweithredol yn y pen draw. Mae'r pwerau yn y rheoliadau drafft hyn yn rhoi'r gallu i ni redeg pethau ar yr un pryd. Efallai y byddwn yn penderfynu bod rhai swyddogaethau y byddwn yn parhau i'w gweithredu'n lleol. Mae'r rhain yn sgwrsiau sydd eto i'w cael. Mae ACDC ei hun bron yn sicr yn mynd i fod heb ei gyffwrdd am ychydig flynyddoedd. Ar yr adeg pan ymatebodd y cyngor yn gyntaf i'r ymgynghoriad ar y bil, ysgrifennwyd y ddeddfwriaeth ddrafft yn y fath fodd fel y byddai'r gweinidog yn gallu sefydlu CJC's ar gyfer beth bynnag yr oedd ef/hi eisiau, pryd bynnag yr oedd ef/hi eisiau.

Dim ond cynghorau eu hunain all benderfynu pa feysydd sy'n cael eu hychwanegu. I atgoffa: Mae CJC's yn gyfrifol am oruchwylio datblygiad cynllun datblygu strategol ar gyfer De-ddwyrain Cymru - nid ydynt yn gyfrifol am ddatblygu datblygiad cynllun datblygu lleol Sir Fynwy. Felly ni fyddant yn mynd i mewn i diriogaeth yr hyn y mae'r pwyllgor cynllunio yn ei gwmpasu bob dydd ac yn wythnosol, ond byddant yn bwrw ymlaen â safbwynt mwy strategol ar Dde-ddwyrain Cymru. Trwy Brifddinas-Ranbarth Caerdydd, mae gennym eisoes Awdurdod Trafnidiaeth Rhanbarthol, y mae'r Cynghorydd Pratt yn ein cynrychioli arno. Mae gan y CJC 3 ffocws, ac ni allant ddrifftio ohonynt.

Sut fydd y CJC yn cael ei ariannu? Beth yw'r farn ynghylch dosbarthiad y gronfa ffyniant a rennir? Sut ydych chi'n meddwl y bydd y cyhoedd yn ymateb i'r agweddau cyllido?

Mae trafodaethau am ddosbarthiad cronfeydd yr UE yn eu dyddiau cynnar. Nid ydynt yn rhan o reoliadau'r CJC. Ond mae'n debygol y bydd yn chwarae rhan gref yn y modd y rheolir y cronfeydd ffyniant UE hynny. Gellid rhagweld sefyllfa lle mae CJC's yn rhoi llawer mwy o drosoledd i deulu llywodraeth leol oherwydd bod bargeinion Dinas a Thwf yn greadur San Steffan i raddau helaeth, yn hytrach na Llywodraeth Cymru. Nid yw'n ymwneud â hierarchaeth bob amser, ond â rhyngweithio rhwng yr asiantaethau. Yn yr un modd â threfniadau rhanbarthol eraill, bydd y CJC yn dod i'r cyngor hwn gyda'i ofynion cyllidebol. Rhaid i hwnnw gael ei ariannu gan y cyngor hwn, yn yr un modd ag yr ydym ar hyn o bryd yn ariannu'r Fargen Ddinesig a'r Gwasanaeth Cyflawni Addysg. Mae'r rhain mewn gwirionedd yn ceisio trosoli mwy o arian i'n hardal - trwy weithredu ar raddfa, dylai'r pethau hyn roi mwy o effaith economaidd inni a'n galluogi i gaffael mwy o arian a buddsoddiad yn y rhanbarth.

Sut y bydd yr haen ychwanegol hon o lywodraeth yn cael ei chyflwyno i'r cyhoedd yn ystod y problemau ariannol ac iechyd cyfredol, a sut ydych chi'n meddwl y byddant yn ymateb?

O ran negeseuon a'r derbyniad cyhoeddus, mae CJC's yn cael eu deddfu a'u creu gan Lywodraeth Cymru. Fel cyngor, rydym wedi mynegi pryderon amdanynt yn ein hymgyngoriadau. Maent yn bolisi gan Lywodraeth Cymru.

Mae'r Fargen Ddinesig Brifddinas wedi esgeuluso Trefynwy yn llwyr wrth wella/gosod gwasanaeth trafniadaeth gyhoeddus. Pa warantau sydd yna y bydd y CJC yn cywiro hyn? Gan y byddwn yn ariannu hyn, a fyddwn yn derbyn arian ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i helpu?

Ar yr adeg hon, nid wyf yn credu y gallwn roi sicrwydd y bydd y CJC yn arwain at gronfeydd neu flaenoriaethau yn newid mewn unrhyw ardal leol. Mae'n debyg y byddai'n anelu at greu cyswllt o atebolrwydd lleol i'r cyngor a'r rhanbarth, er mwyn gallu manteisio ar rai o'r cyfleoedd a'r gweledigaethau hynny sy'n bodoli ar y llwyfan cenedlaethol a rhyngwladol. Yn ddelfrydol, trwy weithredu ar raddfa mae'n gallu trosoli mwy o arian i weithredu ar arbedion maint mwy - dyma'r theori yn gyffredinol wrth symud i ranbarthau ar rai pethau, a chcludant o bosibl yw un ohonynt.

Bydd llywodraeth ganolog yn gosod £400m gyda Llywodraeth Cymru. A fydd yr arian hwnnw'n cael ei ddsbarthu'n iawn i'r 4 corff yng Nghymru?

Ni ddyluniwyd CJC's fel rhan o ddeddfwriaeth Llywodraeth Cymru i fod yn gyfryngau ar gyfer cyllid ffyniant a rennir. Yr hyn y mae Llywodraeth Cymru eisiau ei weld yw bod y ffrydiau cyllido olynol, nawr ein bod ni allan o Ewrop, yn dod yn uniongyrchol o lywodraeth y DU i lywodraeth Cymru, felly gall yr olaf benderfynu raddau helaeth sut maen nhw'n cael eu gwario. Mae'n debygol y bydd y Fargen Ddinesig yn newid i'r un hon, fel y byddwn yn parhau i gael un endid, sy'n cwmpasu'r un sail. Rydym yn rhoi tua £100k y flwyddyn i mewn i ran-ariannu bargaen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd, felly rydym eisoes yn gwneud cyfraniad ariannol sylweddol at weithio rhanbarthol. Mae gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU uchelgeisiau gwahanol iawn ar gyfer rheoli ffrydiau cyllido olynol. Rwy'n rhagweld y bydd mwy o arian y DU yn llifo trwy'r CJC's nag y byddai Llywodraeth Cymru yn dymuno. Pe bai hynny'n digwydd, byddem am gael rhywfaint o ddylanwad ar sut y cafodd ei wario. Er i'r cyngor hwn wrthod y syniad o CJC's yn yr ymgynghoriad, gan eu bod yn digwydd beth bynnag nawr, byddai'n well inni gymryd rhan a cheisio dylanwadu arno.

Yn ogystal â phryderon am atebolrwydd a democratiaeth, mae craffu yn bryder gan ei fod wedi gadael llawer i'w ddymuno ym mhroses y Fargen Ddinesig.

Mae'r rhain yn bwyntiau da, y gellir ymgorffori yn yr ymateb. Rydym yn ymwybodol o bryderon craffu'r Fargen Ddinesig - mae'r rhain wedi cael eu bwydo

i mewn a gellir eu defnyddio i lywio craffu ar y CJC unwaith y bydd wedi'i sefydlu. Hefyd, er y bydd gan y CJC bwerau dirprwyedig, gellir parhau i ddal yr Arweinydd i gyfrif am y penderfyniadau trwy unrhyw drefniadau craffu trwy'r cyngor hwn. Os ydym yn meddwl am y newidiadau a wnaethom i'r pwyllgor hwn y llynedd, roedd i ehangu ei gylch gwaith o bwyllgor dethol y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i'r Gwasanaethau Cyhoeddus, i edrych ar yr holl drefniadau cydweithredol gwahanol y mae'r cyngor hwn yn cymryd rhan ynddynt.

Mae'n ymddangos bod gwahaniaeth mewn atebolrwydd democrataidd: mae llawer o'r bil yn ymwneud â gwneud cynghorau lleol yn fwy atebol o ran deisebau ac ati, yna mae CJC's yn cael eu sefydlu sydd ar ben arall y raddfa. Mae yna hefyd agweddau ar y bil sy'n ffafrio ymgynghoriad cyhoeddus, yna pethau fel hyn nad ydyn nhw.

Ydyn, mae'r CJC's yn un rhan fach o'r bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau. Rydym yn canolbwyntio ar y rheoliadau 'sefydlu' ar gyfer CJC's. Bydd ail set o reoliadau yn ymwneud â chymhwyso cyffredinol. Mae gan y bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau ddarpariaethau enfawr o ran agor, a gwneud democratiaeth yn fwy hygyrch ac atebol. Mae'n debyg mai'r peth sengl mwyaf yn y bil hwnnw yw rhyddfrenio pobl ifanc 16 a 17 oed. Y gofyniad i gael cynlluniau deisebau fod yn un arall. Gallaf ddeall ei fod wedyn yn teimlo bod pŵer yn cael ei roi yn nwylo nifer llai o gynrychiolwyr o fewn CJC's. Mae'r cyngor hwn wedi gwneud sylwadau ar hynny o'r blaen. Mae CLILC, ein corff cynrychioliadol, er ei bod yn dweud ei bod yn gefnogol ar y cyfan ac yn barod i weithio gyda chynghorau ar CJC's, yn gwrthwynebu'r ffordd y mae wedi digwydd trwy fandad. Os ydym yn meddwl am CJC's fel cyfrwng arall lle gall cynghorau gydweithredu a chyfuno cyllidebau, yna bydd llawer yn dadlau bod manteision i hynny.

Pam na all cyllid ddod yn ganolog, naill ai gan lywodraeth Cymru neu'r DU? Mae pryder ynghylch y cyngor yn cyfrannu at y gronfa ond ychydig iawn o lais drosto wedyn.

Mae pam nad ydyn nhw wedi cael eu hariannu yn rhywbeth arall y gellir ei ymgorffori yn yr ymateb. Yn y pen draw, mater i Lywodraeth Cymru yw hynny ond pe byddent yn ei ariannu o gyllidebau Llywodraeth Cymru a fyddai'n arwain at lai o gyllideb Llywodraeth Cymru mewn mannau eraill ac mae'n debyg y byddai hynny'n golygu llai sy'n mynd i mewn i awdurdodau lleol. Oni bai am y CJC yn penderfynu ar ei gyllideb ei hun, yna byddai Llywodraeth Cymru yn ei 'sleisio'. O ran y cynllun datblygu strategol, a fydd ymgynghoriad lleol y CDLI yn cael ei ddiystyru gan nifer fach iawn o bobl sy'n gwneud penderfyniadau ar lefel ranbarthol? Pa gyfraniad y bydd y cyngor hwn yn ei wneud i'r corff hwn yn ogystal ag i fargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd?

Unwaith eto, rydym yn dychmygu y bydd y Fargen Ddinesig yn newid i'r CJC. Mae ganddo Brif Weithredwr a nifer o staff eisoes, felly bydd trosglwyddo hynny i CJC yn ymrwymiad llai na sefydlu'r CJs hyn o'r dechrau.

I ba raddau y gallai Sir Fynwy arfer ei swyddogaethau annibynnol ei hun? Er enghraifft, a allem ni gael ein swyddogaeth datblygu economaidd ein hunain o hyd, fel sydd gennym ar hyn o bryd yn y gyfarwyddiaeth Menter, neu a fyddai'r swyddogaeth gyfan yn cael ei throsglwyddo i drefniant rhanbarthol?

Gallwn, o fewn y rheoliadau, gallem gadw rhannau o'r swyddogaeth honno. Felly, bydd y CJC yn cymryd cyfrifoldeb am y swyddogaeth datblygu economaidd strategol a thwf lleol ond pe bai CSF am gadw rhai swyddogaethau yn lleol, byddai'r rheoliadau'n caniatáu i hynny gael ei ddatblygu rhwng y CJC a CSF. Gallai fod gweithrediadau cydamserol, gyda rhan o'r swyddogaeth honno'n cael ei chyflawni o fewn yr awdurdod lleol a'r cyfrifoldeb strategol yn eistedd gyda'r CJC. Mae cryn dipyn o le a disgresiwn yn y rheoliadau hyn ar gyfer trafod rhwng y CJC a'r awdurdod lleol. Mae Llywodraeth Cymru yn mandadu'r egwyddor a'r fframwaith, ond gyda rhai o'r swyddogaethau unigol hynny mae llawer i'w benderfynu o hyd.

Crynodeb y Cadeirydd:

Bydd y CJC yn ymdrin â chynllunio datblygu strategol ond bydd gennym ein cynllun datblygu lleol o hyd. Trafnidiaeth ranbarthol: croesewir hyn. Yr unig swyddogaethau a fydd yn symud i mewn i hyn yw'r rhai a fydd yn elwa o eistedd mewn trefniant rhanbarthol. Esboniwyd nad pwrpas heddiw oedd trafod a fyddai gennym CJs, ond cyflwyno ein hymateb ymgynghori, ac i'r pwyllgor Dethol ei lunio. Roedd rhai o'r pwyntiau allweddol a ystyriwyd yn ymwneud â hyn yn cael ei ystyried yn greadur llywodraeth leol, yn ddarostyngedig i'r un pwerau a dyletswyddau, ac y gallai'r CJs esblygu'n wahanol mewn gwahanol feysydd. Hefyd, y bydd yn cael ei redeg gan y 10 arweinydd sydd â phwerau dirprwyedig - nid oes angen iddynt gael caniatâd gan gynghorau, ond byddent yn destun craffu. Buom yn siarad am greu is-bwyllgorau ac aelodau cyfetholedig ychwanegol. Dywedasom y byddai'r gyllideb ar gyfer y CJC yn cael ei thalu gan gynghorau cyfansoddol. Graddfa amser: mae'n derbyn cydsyniad brenhinol y flwyddyn nesaf ac mae'n rhaid iddo gynnal cyfarfod cyntaf erbyn mis Medi'r flwyddyn nesaf. Gwnaethom hefyd siarad am adnoddau a rolau statudol. Cawsom ein sicrhau ein bod eisoes ar y blaen o ran staffio oherwydd bydd ein cyfarwyddwr Rhanbarth Prifddinas Caerdydd, Kelly, yn dod yn arweinydd y CJC. Cwestiynau gan y pwyllgor: Canolbwyntiodd y Cynghorydd Batrouni ar bryderon democrataidd ynghylch pŵer arweinwyr, ac atebolrwydd. Clywsom bryderon hefyd am y CJC yn penderfynu ar ei gyllideb ei hun, ei drefniadau llywodraethu a'i graffu, ac y byddai awdurdodau lleol yn talu am hyn. Gofynnodd y Cynghorydd

Howarth am eglurder ar sut y gwnaethom gyrraedd y sefyllfa hon a graddfeydd amser wrth symud ymlaen. Rhoddwyd eglurder bod y ddeddfwriaeth wedi pasio; mae ein cyfraniad heddiw tuag at y rheoliadau sy'n sail iddo. Gofynnodd y Cynghorydd Powell am drosglwyddo cyfrifoldebau, pwy sy'n gyfrifol yn y cyfamser, ac erydiad pwerau awdurdodau lleol. Gofynnodd y Cynghorydd Roden am eglurhad ynghylch cyllid ffyniant a rennir a dosbarthiad cyllid: nid yw'n eglur ar hyn o bryd ond gallai gynnig mwy o hyblygrwydd i CJs ynghylch sut y mae arian yn cael ei wario. Lleisiodd y Cynghorydd Treharne bryderon ynghylch effaith Bargaen Ddinesig hyd yn hyn, ac i ba raddau y gallai CJC gael mwy o effaith, gan ymestyn eu cyrhaeddiad trwy gyflawni cydweithredol. Soniodd am rai ardaloedd yn cael eu gadael ar ôl. Cododd y Cynghorydd Howarth bwynt ynglŷn â CJs yn darparu arian strwythurol: ailadroddwyd nad oedd CJs wedi'u cynllunio i fod yn rhoddwyr arian, ac efallai bod gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth Ganolog syniadau gwahanol ynglŷn â sut y cânt eu gwario. Fe wnaethom fwydo i'r ymgynghoriad cychwynol ac ni welsom werth CJs ond maent yn digwydd beth bynnag: y rôl nawr yw gweld y ffordd orau y gallwn ddylanwadu ar hyn. Cododd y Cynghorydd Batrouni bryderon hefyd am fandad democrataidd.

Cwestiynau gan aelodau eraill: Cododd y Cynghorydd Davies bryderon ynghylch craffu ac atebolrwydd, fel y gwnaeth y Cynghorydd Brown. Roedd hi hefyd eisiau eglurder ynghylch y rhyngwynebau rhwng CJs a chyrff eraill. Siaradodd yr Arweinydd i dawelu ein meddwl bod y 10 arweinydd yn gwrthwynebu CJs i ddechrau, gan ein bod eisoes yn gweithredu fel hyn, ond y gallai hyn fod yn ddewis arall yn lle ad-drefnu. Esboniodd mai'r hyn yr oeddem yn ei wrthwynebu fwyaf oedd gorfodi CJs, gan gymryd pŵer gan y bobl trwy fandad. Esboniodd mai ychydig iawn o gyfathrebu a gafwyd gan Lywodraeth Cymru i awdurdodau lleol, a naws sut y dylem weithredu yw'r hyn na chafwyd cymaint o groeso iddo. Ond, mae'r gweinidog yn gweld ein rhanbarth fel enghraifft dda o sut y gallwn weithredu'n effeithiol ac yn awr mae'n achos o'r ffordd orau i ddylanwadu arnynt. Nododd yr Arweinydd y byddai'n ddiddorol gweld a oes gan y CJC bwerau ychwanegol dros Brifddinas-Ranbarth Caerdydd ar bethau fel y Metro, ac eglurodd y sefyllfa o amgylch y Metro ar hyn o bryd, bod cyllid yn cael ei ddyrannu'n uniongyrchol ar gyfer y prosiectau hynny. Cadarnhaodd hefyd y bydd bwrdd Prifddinas-Ranbarth Caerdydd yn troi i mewn i'r CJC heb fawr o aflonyddwch, a rhoddodd sicrwydd i'r aelodau bod y cyngor hwn wedi ymrwymo i weithio'n rhanbarthol ers blynyddoedd lawer. Esboniodd y Cynghorydd Pratt ei bod yn amheugar ar y dechrau ond bod yna lawer o bethau cadarnhaol i ni, o ran cyllid a gweithio rhanbarthol, ac y gallai hyn fod yn gyfle da i geisio cyllid ar gyfer prosiectau a sicrhau penderfyniadau cyflymach, yn enwedig o ran trafndiaeth ac isadeiledd. Nododd fod CSF ar hyn o bryd yn cyfrannu 6% o gyfanswm cyllid llywodraeth leol ar gyfer y fargaen Ddinesig, o'i gymharu â 23% Caerdydd, ond mae un bleidlais o hyd, un cyngor - felly mae Sir Fynwy yn gwneud yn eithaf da yn yr ardaloedd hyn. Awgrymodd y byddai CJs yn debygol o dderbyn y Gronfa Ffyniant a Rennir, sydd yn ei hanfod yn disodli cyllid yr UE. Dywedodd y Cynghorydd Harris fod sylwadau'r Arweinydd wedi rhoi sicrwydd iddo, ac nad yw hyn yn debygol o newid y trefniadau gweithio presennol yn y bôn. Roedd ganddo rai pryderon ynghylch mandad democrataidd ond gadewch i ni geisio cofleidio hyn yn gadarnhaol. Gofynnodd y Cynghorydd Jordan i ba raddau y gallem gadw rhai o'n swyddogaethau, a chafodd sicrwydd bod rhywfaint o hyblygrwydd ar gyfer hynny o fewn y trefniadau.

5. Mynd i'r Afael â Thlodi drwy Bartneriaethau.

Cyflwynodd Judith Langdon yr adroddiad, traddododd gyflwyniad ac atebodd gwestiynau'r cynghorwyr, gyda sylwadau ychwanegol gan Matthew Gatehouse a Sharran Lloyd.

Her:

A yw'r Grŵp Gweithredu ar Dlodi a'r Grŵp Llywio Tlodi yn wahanol?

Roedd hwn yn wall teipio: y Grŵp Llywio Mynd i'r Afael â Thlodi.

Mae anghydraddoldeb yn ddarn enfawr o waith ynddo'i hun. Oni ddylem ei sicrhau, am resymau ymarferol?

Yn bennaf, rydym yn siarad am anghydraddoldeb incwm. O ran gweithredoedd yn y dyfodol agos, rydym yn edrych i sefydlu gweithgor sy'n canolbwyntio ar weithredu o amgylch y thema honno yn benodol. Nid ydym am ragfarnu beth mae'r grŵp ehangach hwnnw'n dod ag ef. Roedd heddiw yn ymwneud â thrafod gweithio mewn partneriaeth, ac rwyf am fanteisio ar y safbwynt partneriaeth ehangach hwnnw.

Mae'r BGC i fod i fynd i'r afael â thlodi - pam y dylem ofyn iddynt wneud rhywbeth y dylent fod yn ei wneud eisoes?

Trafodwyd y lefel briodol o gyfranogiad aelodau yn y Grŵp Rhwydwaith Tlodi ar gyfer y cyfarfod cyntaf. Y penderfyniad a wnaed bryd hynny oedd mynd gydag aelodau'r Grŵp Cynghori ar Gyfiawnder Cymdeithasol. Mae'n grŵp hylifol iawn, yn esblygu ac yn ddeinamig, sy'n agored i unrhyw un sydd â diddordeb angerddol yn y pwnc hwnnw. Nid wyf am roi'r argraff nad yw aelodau'r BGC yn gwneud unrhyw beth i fynd i'r afael â thlodi. Gallai paralel gyda'n sefydliad ein hunain fod yn ddefnyddiol: pe baem yn mynd yn ôl dwy flynedd, mae llawer iawn o weithgaredd yn ein sefydliad ein hunain, a'i effaith yw lleihau tlodi, mynd i'r afael â'i achosion a'i effeithiau, ond nad yw hynny'n wir o reidrwydd yn cael ei dynnu o dan y faner honno. Mae'r un peth yn wir efallai, i raddau, am y BGC, yn yr ystyr nad oes prinder gweithgaredd ond gyda'r darn hwn rydym yn gobeithio rhoi rhywfaint o gnawd ar esgyrn y dyhead hwnnw. Gobeithio, trwy ddarparu mwy o gydlynw ar draws y grwpiau hynny, y gall ddod yn fwy na swm ei rannau.

A allwn ni, fel Pwyllgor Dethol, ofyn i'r Partneriaid roi adborth inni bob 6 neu 12 mis ar y cynnydd y maent wedi'i wneud tuag at fynd i'r afael â thlodi, pa gamau y maent wedi bod yn eu cymryd, ac ati?

Yn nodweddiadol, pan fydd pwnc yn destun gweithgaredd partneriaeth, yn ysbryd gweithio mewn partneriaeth i adrodd ar hynny fel partneriaeth. O fewn hynny, ie, byddai camau penodol y gellid eu priodoli i bartneriaid unigol i weld y cyfraniad y maent wedi'i wneud tuag at hynny. Byddem yn hapus iawn i barhau i adrodd ar hynny. Mae'r pwyllgor hwn - yn ei ffurf flaenorol fel y Pwyllgor BGC - wedi dod â phartneriaid o Fwrdd Iechyd Aneurin Bevan, Cyfoeth Naturiol Cymru, ac ati, i fod yn atebol am eu cyfraniadau i ymrwymadau BGC, a byddai hynny'n wir am y

Pwyllgor Gwasanaethau Cyhoeddus hwn hefyd. Rydym hefyd yn edrych ar hyn trwy'r lens lle mae strwythurau rhanbarthol eraill yn chwarae rôl yn hyn, nad ydynt o reidrwydd yn cael eu cydgysylltu gan CSF, ac effeithiau sut mae hynny'n gweithio ar lefel ranbarthol yn chwarae allan yn ein hardaloedd. Bydd y gwaith hwnnw'n dod yn fwy hanfodol wrth inni symud ymlaen.

Bydd y pandemig yn golygu bod llawer o bobl bellach mewn tloedi, nad oeddent o'r blaen. A welwyd hyn eto, neu a yw eto i ddigwydd?

Mae yna ymdeimlad ymhlith y partneriaid ei fod yn dechrau dod drwyddo nawr, o ran mwy o hawliadau credyd cyffredinol a Chyngor ar Bopeth yn delio â nifer cynyddol o broblemau yn ymwneud â chyflogaeth. Felly mae'n dechrau dod drwodd ond ddim eto ar ffurf ymchwydd yr ydym wedi'i ofni. Ond nid yw hynny'n dweud na ddaw. Hyd yn hyn, un o'r pethau mwy calonogol yw bod y systemau sydd ar waith i godi pobl yn gweithio ar y cyfan. Er enghraifft, bu data yn ddiweddar am ddefnydd banciau bwyd: mae wedi dangos cynnydd yn Sir Fynwy, ond nid un enfawr. Y teimlad cyffredinol yw bod pobl yn canfod eu ffordd at y gwasanaethau i'w cefnogi (mae hyn yn anecdotaidd i raddau helaeth, gan fod oedi bob amser rhwng anecdotau a data.) Bydd hynny'n parhau i fod yn ffocws allweddol: y bydd llawer o bobl yn wynebu'r heriau hyn am y tro cyntaf, ac mae angen inni eu cael i'r gefnogaeth gywir cyn gynted â phosibl. Er enghraifft, darn o waith trwy'r Grŵp Llywio fu creu adnodd newydd ar ein gwefan sy'n cydgasglu i un lle'r holl wahanol ffynonellau cymorth y gallai fod eu hangen ar rywun.

Crynodeb y Cadeirydd:

Mae'r pwynt am ddiffinio anghydraddoldeb a thloedi yn un pwysig. Clywsom y cwestiwn ynghylch cael adborth gan y sefydliadau partner - rydym yn croesawu hynny. Mae'n sicr y bu cynnydd yn ystod yr amser hwn: yn sicr bu rhai sydd wedi colli eu swyddi ac wedi methu â derbyn ffyrlo. Mae gennym gyfrifoldeb enfawr nawr i fwrw ymlaen â hyn, a gwneud gwaith ystyrlon.

6. Cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 27ain Gorffennaf 2020.

Cadarnhawyd a llofnodwyd y cofnodion fel cofnod cywir (ymatalodd y Cyngorydd Roden gan nad oedd yn bresennol.)

7. Dyddiad ac amser y cyfarfod nesaf: I'w gadarnhau.

The meeting ended at **4.28 pm**